

Sverige

CANundersökning

Alkoholvanorna bland elever i åk 9 skiljer sig betydligt mellan olika regioner i landet. Konsumtionen är störst i Skåne och lägst i norra Sverige. I Skåne konsumerar pojkarna i genomsnitt 5,2 liter 100 procent alkohol per år, mot 2,6 i norra Sverige och 3,7 i riksgenomsnitt. 16 procent av skåningarna har fått starköl med föräldrarnas lov jämfört med fem procent i Norra Sverige och sex procent i Stockholms län. Även de skånska flickorna konsumerar mer alkohol än jämnåriga i övriga landet. 3,3 liter mot 2,7 i riksgenomsnitt.

Källa: CAN

Lund

Folkölskontroll

Den 5 december 2003 genomfördes en folkölsinköpskontroll i Lunds kommun. Sex ungdomar besökte 33 inköpsställen. Av dessa sålde 19 stycken folköl till ungdomarna utan att kräva legitimation. 11 av 19 inköpsställen frågade inte efter legitimation. I de fall försäljarna frågade kunde ungdomarna efter lite diskuterande trots allt köpa folkölen.

8 april i år gjordes en ny inköpskontroll av ett gäng 18 åringar tillsammans med ATAD Prevention Center. De utvalda ungdomarna är vana vid att styrka sin ålder med legitimation, eftersom de anses se yngre ut än de verkligen är. Precis som vid förra inköpskontrollen hade ungdomarna inte legitimation med sig och de var heller inte uppseendeväckande klädda. Ungdomarna gick i par om en flicka och en pojke.

Så hur gick det då i år? Av de 39 inköpsställen, belägna både i Lunds stad och i byarna sålde 17 stycken folköl utan att ungdomarna behövde argumentera speciellt mycket.

TEMA: Folkölskontroll

Jämfört med inköpskontrollen 2003 var likheterna många. Försäljarna var både kvinnor och män, deras ålder varierade från ca 20 år till ca 55 år. Det var ungefär lika lätt eller svårt för ungdomarna att köpa folkölen oberoende av om inköpsstället låg i eller utanför staden, om det var en närbutik eller någon av de stora butikskedjorna. Ingen av försäljarna frågade efter legitimation och endast i 3 fall ombads ungdomarna visa legitimation. Men även så, har det blivit en förbättring sedan december 2003 i och med att färre inköpsställen sålde folköl utan att först ha sett legitimation (se tabell nedan)

År	Antal butiker	Butiker s sålde	% som sålde
2003	33	19	58%
2005	39	17	44%

Eftersom ungdomarna är 18 år begick inköpsställen ingen brottslig handling. Däremot kan man lägga en etisk aspekt på att sälja folköl utan att kräva legitimation. Ett sexpack folköl 3,5 motsvarar i alkohol ca 25 cl starksprit eller en helflaska vin.

Att en så stor del av inköpsställen sålde folköl till ungdomarna som skulle kunna vara minderåriga bör stämma till eftertanke. Hur är föräldrars och andra vuxnas attityd till ungdomar och alkoholkonsumtion?

Under våren distribuerar vi en folder – HJÄLP INTE UNGDOMAR – med budskapet att inte köpa ut alkohol till minderåriga. Dessvärre är det så att många vuxna och föräldrar köper t ex en flaska vin till minderåriga i tron att man då vet vad tonåringen dricker. Så är emellertid inte fallet. Framförallt menar många tonåringar själva att det är ansvarslost av vuxna att långa sprit till minderåriga.

Folkölsinköpskontrollen är en av flera delaktiviteter i det Försökskommunprojekt Lunds kommun ingår i.

Försökskommunprojektet leds av Alkoholkommittén, Mobilisering mot narkotika och Folkhälsoinstitutet.

ATAD Prevention Center, Lunds Kommun
ATAD=Alkohol, Tobak och Andra Droger www.droginfo.com

Folderen "Hjälp inte ungdomar"